

Herdenkingsbedevaart Breendonk (Speech Minister De Crem)

Mag ik u allen hartelijk welkom heten op deze herdenking. Een zeer bijzonder welkom aan degenen onder ons die vandaag niet alleen herdenken, maar ook herinneren, omdat zij zelf tijdens de oorlog binnen de muren van het Fort van Breendonk gevangen zaten.

Herdenken om nooit meer te vergeten! Daarom ben ik hier vandaag samen met u, voor de tweede opeenvolgende keer, op deze herdenkingsplek. En opnieuw voel ik me diep geroerd om hier, op deze zondagvoormiddag, samen met jullie deze 65ste bedevaart van dit Fort van Breendonk te beleven.

Dit fort werd in 1906 gebouwd als hoeksteen in de verdedigingsgordel rond Antwerpen. Dit fort werd in 1914 beschoten met Oostenrijkse mortieren. Dit fort werd in 1940 een gevangenenkamp voor mensen die de moed hadden om op te staan tegen een weezinwekkend regime.

Het fort kreeg uiteindelijk op 19 augustus 1946 de titel 'Nationaal Memoriaal van het Fort van Breendonk'.

En elk jaar opnieuw gaat hier rond deze tijd een bedevaart door. Een moment waarop we in de eerste plaats hulde brengen aan de oud-gevangenen van dit kamp, maar daarnaast is het ook het moment waarop Defensie uitdrukking kan geven aan het belang en de noodzaak van het levend houden van de Herinnering.

C'est le 1er Septembre 1939 à l'aube que le cuirassé allemand Schleswig-Holstein ouvrit le feu contre la base polonaise de Westerplatte près de Gdansk. C'est en mai 1940 que l'Allemagne envahit la Belgique. 18 jours plus tard, la Belgique tombait sous le régime nazi. La terreur et l'asservissement commençaient.

70 ans plus tard, j'ai eu le grand privilège de représenter notre pays aux cérémonies de commémoration du déclenchement de la Seconde Guerre mondiale. Là même où le conflit se déclencha. J'ai écouté les discours de Vladimir Poutine et d'Angela Merkel et de bien d'autres encore. Toutes et tous se sont exprimés à propos de la Mémoire, de l'Horreur et des Souffrances. Personne ne veut oublier, tous souhaitent la permanence et le renforcement du Devoir de Mémoire, mais tous également se sont tournés vers les réalités d'aujourd'hui. On ne peut oublier, on doit gérer notre passé, mais il faut écrire notre présent ensemble. Si nous devons aller de l'avant, nos livres d'histoires ne devront jamais passer sous silence ces années noires. Comment des Hommes en sont-ils arrivés à agir de façon si inhumaine ? Comment la folie a-t-elle pu engendrer une telle négation de la dignité humaine ? Seule consolation à postériori, outre notre Liberté retrouvée ou préservée, ces années sombres pour l'humanité ont également été à l'origine des Droits de l'Homme, de la création de l'ONU, de l'OTAN, de l'Europe.

Op 6 juni 1944 landden de geallieerden op de stranden van Normandië. Honderdduizenden soldaten, van bij ons maar soms uit verre contreien, namen het op voor vrede en vrijheid. In de septembermaand die daarop volgde gaven de geallieerde troepen België dorp voor dorp, stad voor stad de vrijheid terug. In het noorden waren het vooral de Canadezen, de Polen en de Britten die ervoor zorgden dat onze bevolking het juk van vijf jaar oorlogsellende kon afgooien. De Britten ontzetten Brussel, terwijl de Amerikanen op hun beurt het zuiden van het land bevrijdden.

Vorige maand heb ik op een symbolische manier die route van toen, het tracé van de bevrijding, overgedaan. Het verheugde me, dames en heren, vast te stellen dat de steden en gemeenten de gruwel van die oorlogsdagen onder de bezetter niet vergeten zijn. Overal, waar ik langskwam, leeft die herinnering verder. De bevolking van vandaag bracht op een waardige manier hulde aan de vele burger- en militaire slachtoffers van weleer die moedig voor ons land en voor de vrede en voor de vrijheid hebben gevochten.

C'était le 24 septembre 1944 que s'est déroulé la première cérémonie du Souvenir, 20 jours après la libération du fort par les anglais, 20 jours après la fin du calvaire subi par des gardiens en uniformes ennemis, des êtres ignorants le droit le plus élémentaires de l'Homme.

Le Mémorial est devenu au long de ces années un lieu porteur de symboles. Symboles de la barbarie, des souffrances humaines, de la torture et de la mort, symbole des combattants et de la résistance à l'oppression, enfin le symbole de celles et ceux qui ont souffert physiquement et moralement, des victimes du racisme et du fanatisme aveugle. Je veux nommer tous les Anciens Combattants, tous les résistants, tous les prisonniers de guerre, tous les déportés de toute nature, tous les Juifs résistants et victimes de la Shoah, ...

Je saisis l'occasion d'exprimer notre reconnaissance envers toutes les personnes qui travaillent aujourd'hui pour la Mémoire du Fort de Breendonk, pour l'accueil qu'ils réservent aux milliers d'élèves en visite au Fort chaque année. C'est par là que passe la transmission du Souvenir.

Permettez-moi également de vous rappeler que c'est le 19 août 1947 que la loi fut votée pour immortaliser ce lieu. Cette loi ordonnait, et je cite, « de veiller à la conservation perpétuelle des constructions et ouvrages du fort ». Et si nous sommes ici en ce jour, c'est pour continuer à transmettre aux générations d'après-guerre et futures, l'essence même de cette loi : perpétuer le Devoir de Mémoire en promouvant l'esprit civique.

Vandaag zijn wij hier bijeen om te herdenken. Om stil te staan bij wat er is gebeurd en om ons ervan bewust te blijven dat dit weer kan gebeuren. Want dat heeft de recente geschiedenis laten zien, in Joegoslavië, in Darfur en op vele andere plekken in de wereld. Hoewel de wortels van het kwaad van vandaag zich niet echt meer binnen de grenzen van Europa bevinden, moeten we alert blijven en niet afzijdig langs de kant blijven toekijken.

Uit mijn jeugd herinner ik me de verhalen van oud-strijders over die sombere dagen uit onze geschiedenis en door mijn functie als voogdijminister geniet ik het voorrecht geregeld oud-strijders te ontmoeten.

Velen van hen verloren nooit die verbeterheid, nooit die strijdvaardigheid bij het uitdragen en verdedigen van hun ideeën .

Zo bracht ik bezoeken aan Auschwitz en Buchenwald, waar mijn bloed in de aderen bevroor bij het zien van zoveel onmenselijkheid. En... of het nu hier is, in Breendonk, of ergens anders, ik beschouw het onze taak dit nooit te vergeten. 'Dat nooit meer !'

De herinnering aan de oorlog en de bezettingsjaren moet voor ons allen een voortdurende aansporing zijn om op te komen voor de waarden en de beginselen die het wezen uitmaken van de democratische rechtsstaat.

La Défense belge est un partenaire certes petit, mais loyal (non prononcé).

Ik vraag u, bij het verlaten van deze gedenkplek, ook even in gedachte stil te staan bij al die Belgische militairen die, vandaag, net als toen, en vaak niet zonder risico voor eigen leven, timmeren aan de weg van vrede en vrijheid. Ook zij verdienen onze waardering.

Les militaires belges sont actuellement engagés au Kosovo, au Liban, en République Démocratique du Congo, dans la région de la corne de l'Afrique et en Afghanistan pour tenter, avec d'autres pays, d'imposer une paix juste et une sécurité pour tous. Nous devons être fiers de ces hommes et femmes.

Si la Défense est présente en ces lieux difficiles et parfois hostiles, dans ces zones de dangers, sur ces théâtres opérationnelles, c'est pour relever le défi sécuritaire, c'est pour montrer notre loyauté et notre fiabilité à nos partenaires des différentes alliances et c'est surtout aussi pour ne pas oublier les leçons de notre passé, pour ne pas tomber dans les mêmes travers de l'entre-deux guerres mondiales qui ont abouti finalement à un désastre humain et une tache pour l'Humanité de plusieurs millions de morts.

C'est pourquoi la Défense d'aujourd'hui doit assumer sa part de responsabilité. Elle doit contribuer à la sécurité et au bien-être, elle doit promouvoir la Paix, la Démocratie et la Liberté.

C'est pour ces raisons que la Défense, met l'accent sur la capacité à engager des troupes dans des opérations de maintien de la Paix et de Sécurité, et, qu'elle met également l'accent sur les 3 éléments complémentaires la Défense, la Diplomatie et le Développement pour ériger une politique étrangère et sécuritaire forte

Bien entendu, nul soldat, nul pays n'est à l'abri. Mais je veillerai avec tout mon dévouement à ce que les hommes et les femmes de la Défense reçoivent la reconnaissance qu'ils méritent, je veillerai à ce qu'ils soient les plus performants possibles et les mieux équipés possibles. Je veillerai surtout aussi qu'on les respecte, je considère que cela fait partie de mon Devoir.

België, en de Belgische Defensie in het bijzonder, houdt eraan om samen met de oud-strijders en oud-krijgsgevangenen van alle vaderlandslievende organisaties die herinnering levend te houden. Daarom heb ik de parastatale 'Instituut voor Veteranen – Nationaal instituut voor oorlogsinvaliden' gevraagd in de toekomst te blijven ijveren voor de erkenning van alle oud-strijders en –strijdsters die vochten voor de vrede tijdens de twee wereldoorlogen, maar ook voor hen die deelnamen en in de toekomst nog zullen deelnemen aan vredesondersteunende opdrachten, waar ook op deze aardbol.

Een van de drie hoofdopdrachten van het Nationaal Instituut is precies het levendig houden van de herinnering bij de jeugd vanuit een blijvende educatieve zorg. Het 'memoriaal van het Fort van Breendonk' is op dat vlak een belangrijk voorbeeld.

Bezoek dit herdenkingsmonument! Dompel u onder in de geschiedenis en u zal meteen begrijpen dat de oplossing van vele problemen via dialoog en diplomatie te vinden is en niet via geweld en intolerantie.

Als het bewaren van de herinnering belangrijk is, dan is het doorgeven ervan een opdracht. Laten we daarom, als wij straks huiswaarts gaan, niet alleen onze levens verderzetten, maar een sprankje, een vonk meenemen van de dappere mannen en vrouwen die we hier vandaag gedenken. Door hun offer, hun moed, hun weerstand en hun strijd kunnen wij vandaag genieten van de vrijheid. De enige wijze om hen werkelijk te eren is in onze eigen levens de strijd voor vrede, voor gelijke rechten en de democratische rechtstaat voor te zetten. Ik spoor alle verantwoordelijken dan ook aan om elk initiatief ter bescherming van die democratische waarden en ideeën te blijven ondersteunen. Alleen zo herdenken en eren wij op gepaste wijze hen die alles wat zij te verliezen hadden in de waagschaal legden voor de goede zaak. Alleen zo is hun strijd en hun leed niet voor niets geweest.

Ik dank u, Je vous remercie.